

Jisto jest, že republika československá stojí ve střední Evropě jako hospodářský pilíř, jehož důsledky války dotkly se nejméně. Nebyl jich ušetřen, avšak nikoli jimi poražen. Není to zásluhou jen vnějších okolností, které p. Dr. Worliczek uvádí, nýbrž i vnitřní hodnotou československého lidu, a tím, že měli jsme lidi druhu prvního ministra financí. Nenávistné kritiky na věci té nic nezmění. Lid náš a vůdci jeho vědomi si své zodpovědnosti před budoucími generacemi založili stát proto, aby vzkvétal, rostl a byl vzorem státům jiným. A to bude jejich cílem stále.

Dr. Karel Novák.

Frant. Teplý: Při hranici vitorazské. Tábor 1922. R. Hrdlička »Staré letopisy táb.« 7., 8°, str. 48., Kč 6,00. — Jindřichohradecký archivář Teplý v této knížce uveřejňuje výsledky svého zajímavého badání o hranici Vitorazska a tím tedy i hranici Čech. Sleduje proměny hranic a ukazuje, jak zcela bezprávně pouze ujednáním mezi dvěma vrchnostmi, které měly panství při hranici, se často měnily zemské meze, jako tomu bylo na př. ve sporu A. P. Slavaty na Bysřici a Ondřejem Mrakšem na Ličově. Na konci své podrobné práce čerpající skoro vesměs z pramenů archivních konstatuje, jak málo dostala Československá republika zpět. Celé území mezi Kostěnickým potokem a Hosticí tiše ubylo a r. 1921 při delimitaci nebyl — žel — na oprávněné české nároky vzat dostatečný zřetel.

Ča.

Sammlung der Rechtssätze der Obersten Gerichte. Oberstes Verwaltungsgericht. I. díl. Nákladem Rudolfa M. Rohrera. Brno 1923. 16°. Str. 172. Kč 22.—. — Pro theoretika, stejně jako pro právníka stojícího v praktickém povolání, jest velice důležitě znáti, jak ta která norma právní v životě se aplikuje. To nám podávají nejlépe rozhodnutí nejvyšších instancí soudních, u nichž se materie sbíhá, a jež se snaží zachovávatí stejnou judikaturu. Ač pro obor práva trestního a civilního jsou rozhodnutí nejvyššího soudu po zákonu irrelevantní, přece jednotná praxe, hlavně ve spleťtějších případech, má vliv i na rozhodování instancí nižších. Větší měrou působí pak v tomto ohledu nálezy nejvyššího správního soudu, podle jehož náhledů pak nejvyšší správní instance přímo podřízeným úřadům udílejí pokyny. Oficiální vydání rozhodnutí nejvyšších soudních stolic u nás vychází s odůvodněním, někdy velice zajímavým, avšak sbírka, která před námi leží, má tu velkou přednost, že uvádí jen zásady, právní větu, a nezabývá se odůvodněním, čímž velice získává na přehlednosti. Vždy pak uvedeno jest také rozhodnutí, z něhož bylo čerpáno, takže bližší možno pak nalézt na příslušném místě. Díl I. (rozhodnutí nejvyššího správního soudu) proveden jest do konce roku 1921 oficiální sbírky, při čemž věci zastaralé byly z uveřejnění vyřaděny. Slouží proto sbírka tato v prvě řadě potřebám praxe. dnk.

Čtyři publikace o péči o mládež. Minulého roku v srpnu byla v Brně pořádána výstava soc. péče o mládež. Při této příležitosti bylo předneseno několik přednášek o dítěti ochrany a péče potřebném. Čtyři z nich — vydané nyní Čes. zemskou péčí o mládež na Moravě tiskem — jsou předmětem této recenze:

Prof. A. Miříčka: »Péče o mládež soudně stíhanou«. Ve svém pojednání »Péče o ml. s. stíhanou« rozbírám prof. Dr. A. Miříčka časovou a akutní otázku, jakou právní a sociální péči je třeba věnovati mládeži soudně stíhané. Péče o mladistvé deliquenty má býti předně podmíněna zavedením zvláštního soudnictví pro mládež a dále zvláštní výchovou. Na stanovisku speciálního soudnictví stojí podrobně vypracovaná osnova čs. zákona, který má postavití soudnictví nad mládeží na nové a moderní principy: podmíněná přičetnost, jediný trestný čin, jediný trest, speciální soudce, neveřejnost hl. přelíčení, obligatorní obhájce. Zvláštní důraz klade se na ochranná opatření, kterými se má čeliti proti dalšímu úpadku mládeže trestané neb žijící v prostředí, které jest v tomto ohledu nebezpečné.

Zvláštní soudnictví pro mládež nevyčerpává veškeru péči o mladistvé deliquenty. Jest třeba další pozornosti ve výchově. V tomto ohledu bylo by si přáti, aby se rozšířily v některých městech již existující dobrovolné pomocné orgány při soudech pro mládež. Jejich hlavním úkolem jest, aby jejich členové zkoumali osobní poměry a prostředí, v němž mladiství žijí, aby na ně svým vlivem působili. Jejich informace v tomto směru budou zároveň vydatnou pomocí pro soudy.

Rakouské zákonodárství nevěnovalo soudnictví nad mladistvými náležitě péče. Znamená tedy chystaný zákon o soudnictví nad mládeží pokrok pro zákonodárství československé a je zajisté žádoucí, aby dané programy právní a sociální byly co nejdříve uvedeny v život.

Josef Zapletal: »Dítě duševně úchylné v rámci péče sociální«. Autor této brožury zdůrazňuje nutnost zvláštní pozornosti ve výchově dětí abnormálních, duševně úchylných. Péče o děti duševně úchylné jest povinností veřejnosti. V některých našich městech bylo o tyto děti již postaráno — as 4000 dětí celkem — měrou však nedostatečnou.

Dva základní požadavky péče o děti duš. vadné jsou: pomocná škola a ústav. Pomocnou školou rozumí se odborná škola pro děti trpící nejmenší úchylností (děti debilní), v ústavě pak meškají stále děti imbecilní a idioti (těžší případ). Právní základ těchto institucí byl položen zvláštní osnovou čs. zákona o pomocných školách. Zde uvádí autor návrhy a pedagogické zkušenosti, na které třeba bráti zřetel při zařizování pomocných škol.

Bude-li věnována tomuto odvětví výchovy náležitá péče, umožní se dětem duševně úchylným uplatnit se přes svůj nedostatek v hospodářském životě.

Dr. Vl. Pospíšil, řed. stát. dětského domova v Košicích: Péče o dítě na Slovensku a Podkarpatské Rusi dříve a nyní. MUDr. Pospíšil uvádí nedostatky a stinné stránky státní soc. péče o dítě na Slov. a Podkarp. Rusi v době předpřevratové. V zákonech maďarských — upravujících tuto otázku — na pohled vysoce humánních, tajila se palčivá otázka národnosti — maďarisace slovenských dětí. Naše zákonná ustanovení, čekající na své uskutečnění, postrádají této tendence politické. Vyčerpávají všechny potřeby přítomné soc. péče o dítě. Střediskem této péče jsou státní dětské domovy na Slov. a Podkarp. Rusi. Další základní podmínkou soc. péče o děti opuštěné jsou rodiny pěstounů, jichž však je značný nedostatek.

Ku konci zdůrazňuje Dr. P. hlavní zásady, v jichž duchu má se nésti přítomná soc. péče o dítě: jednotnost veškeré péče sociální — dobrovolné i státní — vedení rozumu a rozvahy, závažnost otázky, komu dát svolení k výchově a j.

J. Štěpaníková, Jarošov u Uh. Hradiště: Stíny a světla moravského Slovácka. Autorka ve svém pojednání provází život slováckého dítěte od jeho početí až k době dospívání. Vytýká vady a nedostatky jevící se hlavně v nedostatku čistoty a ošetření lékařského. V některých směrech konstatuje v poslední době obrat k lepšímu: matky, které sloužily ve městě, naučily se lepšímu zacházení s dětmi, rodiče nahlíží nutnost vzdělání, jak o tom svědčí mnoho nových měšťanských škol na Slovácku. Žaluje na krutý osud nemanželských dětí a jejich matek, vytýká nesprávný názor slováckého lidu na otázku pohlavní. Na tuto důležitou otázku se velice zapomíná; následky jeví se v statistice dětí nemanželských, opuštěných, mravně zchátralých.

Svou přednášku končí několika návrhy, jichž uskutečnění by bylo v zájmu obrody tělesného zdraví i duševního života slováckého dítěte i lidu velice žádoucí. —mil—

Sbírka technických protokolů s příslušnými zákony. Sestavil Ing. Filip Vávra. — Nákladem vlastním. — V Opavě 1923. — 8° — str. 290 — Kč 40.— — Spis psán jest pro techniky ve veřejné službě, a zabývá se poměry v živnostech, školách, farních, ve stavbách vodních a vysokých, kde všude technici musí býti přibírání, aby podali dobrozdání o účelnosti